

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

8. mai 2013

postmottak@kud.dep.no

Deres ref.: 12/2136

HØRING – ENDRING I FORSKRIFT OM STATENS STIPEND OG GARANTIINNTEKTER FOR KUNSTNERE

Vi viser til departementets brev av 8. mars 2013 og vi, de undertegnende organisasjoner, vil med dette inngi felles høringsuttalelse til de foreslåtte forskriftsendinger.

Generelt:

Det er positivt at disse viktige ordningene blir modernisert. Vi forutsetter at det er antallet Garantiinntektshjemler i 2012 som danner grunnlaget for antallet seniorstipender og stipender for etablerte kunstnere. Videre støtter vi forslaget om at de som i dag har GI bør få valget om å omgjøre sin GI til enten stipend for eldre fortjente kunstnere eller til seniorstipend, avhengig av alder.

De skjønnlitterære skribentorganisasjonene mener også at det er på tide at de statlige stipend og støtteordninger årlig og automatisk justeres i tråd med det alminnelige lønnsnivået ellers i samfunnet. De løpende ytelsene som innberettes og utbetales som om det var lønn, burde indeksreguleres for å hindre at kunstnerne automatisk sakker bakut. Praksis har vært at de løpende arbeidsstipend og GI justeres opp noe hvert år, men ikke nok til å holde tritt med den generelle lønnsøkningen i samfunnet. Vi finner det rimelig at en årlig justering av stipendene etter lønnsindeksen nå fastsettes i forskriften.

Til pkt 2:

Det er viktig også i forkant av tildelinger å vite hvor mange stipendhjemler som vil bli tildelt innen de ulike kunstnergrupper. Vi mener at eventuelle endringer i disse må foreslås minst ett år før gjennomføring. Dermed vil en rekke å argumentere mot endringer som vil være uønsket. Dette vil også sikre en bedre forutsigbarhet for stipendkomiteene som i sitt arbeid vil ta utgangspunkt i at de totale stipendmidlene ikke omfordeles vesentlig fra år til år.

Til pkt. 4:

Det er bra at det åpnes for unntak fra kravet om hovedsakelig bosted og virke i Norge, men vi mener at ”rimelig” neppe er et godt vurderingskriterium for å gjøre unntakene. Det hadde vært bedre om unntaksregelen kunne knyttes opp til at resultatet av prosjektet eller det kunstneriske virke vil gi utslag *som om* vedkommende i hovedsak bodde eller hadde sitt virke i Norge. Et godt eksempel kan være forfattere og oversettere som ikke bor i Norge, men som skriver på norsk eller oversetter til norsk.

Til pkt 5:

Vi mener at det er kunstnerisk kvalitet og aktivitet som må være avgjørende for tildeling. Tidligere inntekter kan ikke være avgjørende for hvordan nå-situasjonen og de nærmeste årene vil bli. -Forfattere og oversettere vil ofte ha ujevn og uforutsigbar inntekt, inntekten ett år vil i liten grad si noe om hvordan inntekten vil bli i de neste årene,

Til pkt. 6:

Det er åpenbare fordeler med å beholde 15. oktober som den faste søknadsfristen. Men når en nå både skal endre forskriften og forberede elektronisk søknadsbehandling, hadde det vært bedre om en i regelverket også kunne åpne for fremtidige forbedringer, og ikke låse fristen til en bestemt dato. Det er langt fra optimalt at søknadene avgjøres langt inn i året det søkes støtte for. Sen søknadsfrist og tilsvarende sen behandling, gjør det vanskelig å planlegge året. Uansett ville det være mye bedre om Utvalget møttes mye tidligere og at den endelige tildelingen fant sted i midten av februar-

I stipendsøknaden vil kunstneren legge frem plan for bruk av stipend for hele året. Når tildeling skjer fire måneder ut i året, vil imidlertid kunstneren kunne ha vanskeligheter med å få gjennomført planlagt arbeid i de gjenværende åtte måneder av året. Kunstneren er også avhengig av inntekt disse fire første måneder og i påvente av svar på stipendsøknad må mange da ta annet inntektsgivende arbeid. Resultatet er at kunstneren i de fire månedene lever svært usikkert fordi en, kanskje, har et midlertidig arbeid mens en venter på tildeling av stipend, som, hvis en får det, skal dekke hele kalenderåret.

Er det snakk om ettårig stipend må forfatteren avveie om hun tør å avvikle arbeidsforholdet, da den økonomiske situasjonen er usikker igjen fra januar. En tidligere tildeling vil ikke fjerne denne vanskelige situasjonen helt, men vil hjelpe betraktelig i planleggingen av en ofte uforutsigbar økonomi. Det at forfattere og oversettere ofte er nødt til å være i annet arbeid i en så stor del av stipendperioden, virker også inn på muligheten en har til å ferdigstille ny bok som skissert i søknad, noe som igjen fører til mindre mulighet til inntekt fra kunstnerisk virksomhet.

Vi kan ikke se hvorfor den eksakte datoen må inn i forskriften. Med henvisning til våre ovenstående merknader, foreslår de skjønnlitterære skribentorganisasjonene derfor at bestemmelsen formuleres slik at den angir at det skal være en felles, årlig søknadsfrist.

Til pkt 13.6:

De skjønnlitterære skribentorganisasjonene støtter det nye pkt 13.6, da særlig at retten til permisjon ved sykdom nevnes.

Til pkt 14.4:

Som vi også tidligere har påpekt, er det uheldig med én aldersgrense for alle kunstnergrupper når det gjelder arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere. For å tydeliggjøre behovet for ulike aldersgrenser oppad, kan man for eksempel se på debutalder for dansekunstnere og gjennomsnittlig debutalder for forfattere. I tidligere undersøkelser har vi sett at gjennomsnittlig debutalder for forfattere ligger mellom 35 og 40 år, hvilket nesten tangerer pensjonsalder for fast ansatte dansere. Vi foreslår at det settes en øvre aldersgrense for forfattere og dramatikere på 40 år, da dette i større grad fanger opp forfatterne som er i sin kunstfaglige etableringsfase.

Til pkt 20.2:

Vi ser det som fordelaktig at de som i dag har GI vil kunne velge mellom å beholde GI og søke om omdannelse til et av de nye stipendene, enten seniorstipend eller stipend for etablerte kunstnere. Når det gjelder videreføring av 1 G som inntektstak og grunnlag for avkorting, er vi enige i høringsuttalelsen fra Norske Kunsthåndverkere.

Til pkt 22.8:

Vi støtter forslaget om inntektstak.

Når det gjelder første gangs tildeling av stipend av ny type, bør det kun være kunstnerisk kvalitet og aktivitet som skal legges til grunn, ikke inntekt foregående år. Søker kan ha hatt lønnet arbeid noen år og arbeidet med kunstnerisk arbeid på fritiden. Det vil kunne virke mot sin hensikt om slike inntekter skal stenge eller begrense muligheten til å få stipend dersom det kunstneriske holder mål. For forfattere vil det dessuten være slik at godt salg i de to-tre foregående år ikke sier noe om sannsynligheten for inntekt fra forfatterskap kommende år.

Vennlig hilsen

Den norske Forfatterforening
(Sign.)

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
(Sign.)

Norsk Oversetterforening
(Sign.)

Norske Dramatikeres Forbund
(Sign.)